Инв. №
Гос. книжная палата УзССР

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 114 (18.591). • Пайшанба, 1983 йил 19 май • Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1983 йилда ем-хашак етиштириш ва тайёрлашни анча кўпайтириш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисидаги масалани кўриб чиқдилар. Партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлар, республика қишлоқ хўжалигининг барча меҳнаткашлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларини бажара бориб мислсиз сув тақчиллиги шароитида пахта, шоли, маккажўхори, бошқа экинлар ҳосилини тўплаш, деҳқончилик ҳамда чорвачиликнинг барча маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан беш йиллик учинчи йили социалистик мажбуриятларининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш соҳасида қизғин иш олиб бораётганликлари қайд этиб ўтилди.

Кўпгина илғор хўжаликлар чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтиришга биринчи даражали аҳамият бериб, озуқабоп экинларни энг яхши агротехника муддатларида экиб бўлдилар, уларни намунали парвариш қилишни ташкил этиб, беда ва бошқа ўт-ўланларни ўз вақтида ўриб олмоқдалар, ем-хашак тайёрлаш ва уни молга бериш учун ҳозирлашнинг илғор технологиясини кенг жорий этмоқдалар.

Бу йилги шароитларда республика колхоз ва совхозларининг кўпчилиги хусусан табиий ўт-ўлан пичани ҳисобига хашак запасларини анча кўпайтириш имкониятига эгадирлар. Самарқанд ва Сурхондарё областларининг меҳнаткашлари бу ишни яхши бошладилар. Улар шаҳар ва қишлоқлардаги комсомоллар ҳамда ёшлар, ишчи ва хизматчилардан ем-хашак тайёрловчи зарбдор отрядларни ташкил этдилар.

Шу билан бирга ҳали ҳамма жойда ҳам ем-хашак етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш юзасидан шу йилги имкониятлардан тўлиқ даражада фойдаланиляпти, деб бўлмайди. Айрим районлар, колхоз ва совхозларда пичанни йиғиштириб олиш ишлари суст авж олдирилмоқда, техника ремонти тугалланмаган, ем-хашак тайёрловчи қўшимча бригада ва отрядлар секинлик билан тузилмоқда, бригада пудрати етарлича жорий этилмаяпти. Бир қанча областлар ва районларда озуқабоп экинлар экиш плани ҳали бажарилмаган, мўл ҳосил олиш учун кураш етарлича авж олдирилмаган, дон учун маккажўхори экиш топшириғи адо этилмаган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети озуқа экинлари ва табиий ўт-ўланларни қисқа муддатларда ва нобуд қилмай муваффақиятли равишда ўриб-йиғиб олиш, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленумининг юқори сифатли ем-хашак тайёрлашга доир топшириқларини анча ошириб бажариш, жамоат чорвачилигининг ҳамда аҳоли шахсий ёрдамчи хўжаликларидаги чорва молларининг ем-хашакка бўлган эҳтиёжларини қондирмоқ учун уни ташиб олиш ва асрашни таъминлаш, партия, совет, қишлоқ хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, колхозлар, совхозларнинг, транспорт ташкилотлари ва саноат корхоналарининг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисоблайдилар.

Қабул қилинган қарорда 1983 йилда 7,5 миллион тонна, шу жумладан, табиий ўтлоқлардан икки миллион тонна хашак, 1,5 миллион тонна бошоқли дон экинлари поxолини тайёрлаш топшириғи белгиланди.

Область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, область ва район агросаноат бирлашмалари, Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой», Ўзбекистон ССР «Госкомсельхозтехника»си, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими ва уларнинг жойлардаги органлари:

бу йил табиий ўт-ўлан мўл-кўллигини ҳисобга олиб, табиий ўт ўриб олинадиган майдонни кўпайтиришга алоҳида эътибор беришлари, ем-хашак тайёрловчи қўшимча отрядларни ташкил этишлари, табиий ўтларни ўриб олиш ва бошоқли дон экинлари поxолини тайёрлаш юзасидан бир ҳафта муддат ичида ҳар бир колхоз, совхоз, бригада ва отрядга топшириқлар беришлари шарт. Табиий ўтлоқлар синчиклаб текширилсин, пичан ўриладиган участкалар хўжаликларга, бригадаларга, отрядларга тақсимлаб берилсин ва бириктиб қўйилсин;

ўт-ўланларни ўриб-йиғиб олиш чоғида комплекс механизация кенг жорий этилсин. Ўзбекистон ССР «Госкомсельхозтехника»си косилкалар, жаткалар, озуқа йиғиштирадиган комбайнлар, плюшчилкалар, прессподборшчиклар, пичанни пресслайдиган сим ва чилвир, эҳтиёт қисмлар ва бошқа барча машина-механизмлар ташиб келтирилишини ҳамда колхозлар, совхозларга ва бошқа давлат корхоналари ҳамда хўжаликлараро корхоналарга реализация қилишни таъминласин;

барча хўжаликларда коллектив пудрат асосида ишлайдиган ем-хашак етиштирувчи ихтисослашган бригадалар ташкил этилсин, уларнинг йил бўйи ишлаши таъминлансин, шу бригадаларга ер, техника, транспорт воситалари, юк ортиш-тушириш механизмлари, ишчи кучи бириктиб қўйилсин, зарур миқдорда минерал ўғит ва суғориш учун сув ажратилсин. Ем-хашак тайёрлаш мавсуми тугагандан кейин ана шу бригадалардан оралиқ озуқа экинлари етиштиришда ва ҳар бир килограмм ем молларга олдиндан тайёрлаб берилиши мақсадида ем-хашакни қайта ишлаш ва унинг сифатини ошириш учун озуқа цехларида фойдаланилсин;

ўрим орасидаги даврларни қисқартириш ҳисобига шу йил беданинг камида 5—7 марта ўриб олиниши ва унинг ҳосилдорлиги гектар бошига 200 центнер ва ундан ҳам кўпроқ бўлиши таъминлансин;

ем-хашакни сифатли ва нобуд қилмай йиғиштириб олиш ҳамда тайёрлаш топшириқларини тўла ва ошириб бажарганлик учун ходимларни моддий ва маънавий рағбатлантириш тадбирлари кенг қўлланилсин. Тайёрланаётган ем-хашак сифатини ошириш ем-хашак етиштирувчи бригадаларда меҳнатга ишбай-мукофотли ҳақ тўлашнинг асосий шартларидан бири деб ҳисоблансин;

барча хўжаликларда озуқа экинлари майдонларини ҳисобга олишда, ем-хашак тайёрлашда, унинг кирим-чиқимида етарлича тартиб ўрнатилсин, тарози хўжалиги созлансин, барча ем-хашак фақат тортилгандан кейингина киримга ёзилсин;

колхоз ва совхозларнинг уруғликка бўлган эҳтиёжларини тўла қоплашни таъминлайдиган озуқа экинлари уруғчилигини ташкил этиш тадбирлари ишлаб чиқиб, амалга оширилсин. Янги серҳосил экинлар уруғини етиштиришни кўпайтиришга алоҳида эътибор берилсин;

барча хўжаликларда ем-хашак етиштириш ва озуқа тайёрлаш билан банд бўлган кадрларга озуқа экинларини парвариш қилиш ва йиғиштириб олиш, ем-хашакни асрашнинг илғор технологиясини ўргатиш таъминлансин. Сенаж ва силос бостириш технологиясига риоя этилишига алоҳида эътибор берилсин, сенаж массасининг нотиповой омборларда бостирилишига йўл қўйилмасин. Витаминли ўт талқони тайёрлаш топшириқларининг сўзсиз бажарилиши таъминлансин;

суғориладиган ерларда бошоқли дон экинлари ва бошқа эртанги экинлар ҳосили йиғиштириб олингандан кейин такрорий озуқа экинларини экиш ташкил қилинсин. Боғлардаги ва тутзорлардаги қатор ораларидан оралиқ ва аралаш экинлар экиш учун мумкин қадар кўпроқ фойдаланилсин. Кўк массадан мўл ҳосил олинишини таъминлайдиган агротехника ишларининг жами цикли ўз вақтида ўтказилсин. Шу мақсадда 1983 йил учун Қорақалпоғистон АССР ва областларда оралиқ экинлар экиш топшириқлари белгилансин;

сигирлардан соғиб олинадиган сутни кўпайтириш учун ширали озуқа, айниқса, хашаки илдиз мевалар етиштириш ва тайёрлашни кескин оширишга эришилсин, ҳар бир сигир ҳисобига 1,5—2 тоннадан хашаки лавлаги, 5—6 тоннадан силос ва бир тоннадан пичан тайёрлансин.

Экилган ва табиий ўт-ўланларни ўриб-йиғиб олишда, ем-хашакни қисқа муддатларда тайёрлашда илғорларни рағбатлантириш учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Қорақалпоғистон АССР ва областларга топшириш учун битта, социалистик мусобақада ғолиб чиқадиган районларга топшириш учун учта кўчма Қизил байроқлари таъсис этилди. Байроқлар ем-хашакни йиғиштириб олиш ва тайёрлаш соҳасидаги юксак кўрсаткичлар учун ҳар ойда бериб борилади.

Область ва район партия комитетлари айрим колхоз ва совхозлар раҳбарларининг юқори сифатли ҳамда серҳосил хашак етиштиришни кўпайтириш ишига бепарволик билан муносабатда бўлаётганликларига қатъий барҳам беришлари лозим. Дон учун маккажўхори ва бошқа озуқа экинлари экиш топшириқлари бажарилишига ғоят қисқа муддатлар ичида эришиш, экинлар намунали парвариш қилинишини ташкил этиш агротехника тадбирлари ва ташкилий тадбирларнинг бутун комплексини гектар бошига 100 центнердан маккажўхори дони ва камида 500 центнердан силос массаси олишга қаратиш зарур.

Область, шаҳар ва район партия комитетларига, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органларига аҳоли ўртасида кенг ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни авж олдириб юбориш топширилди. Пичанни ўриб-йиғиб олиш кампаниясини ўз вақтида ўтказиш муҳимлигини тушунтириб бериш, чорвачиликнинг мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш ишида умумхалқ ғайратининг юксалишига эришиш, колхоз ва совхозларнинг коллективларини, комсомол ва ёшларни, оталиқ корхоналари ва ташкилотларини ем-хашак тайёрлашга сафарбар этиш лозим. Бу ишга шаҳарлар ва район марказларининг аҳолиси жалб этилсин, ем-хашакни йиғиштириб олиш, тайёрлаш ва ташишда шаҳар, район, саноат ва қишлоқ хўжалик ташкилотлари ҳамда корхоналарининг транспортидан кенг фойдаланилсин. Ем-хашак тайёрлашда банд бўлган ходимларга натура ҳолда ҳақ тўлаш кенг қўлланилсин.

Область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига, Савдо, Соғлиқни сақлаш, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, Маданият министрликларига, «Ўзбекбирлашув»га ем-хашакни йиғиштириб олиш ва тайёрлашда банд бўлган барча ходимлар учун умумий овқатланишни, савдо, маданий, маиший ва медицина хизмати кўрсатишни ташкил этиш топширилди.

Республика ва область газеталарининг редакциялари, ЎзТАГ, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети ем-хашакни тайёрловчиларнинг социалистик мусобақаси қандай бораётганлигини матбуотда, телевидение ва радио орқали кенг ёритишлари зарур.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

ЗАМИН ЎҒЛОНИ

Тўлан Дадажоновни ерга, даласига алоҳида меҳр қўйганлиги туфайли уни замин фарзанди дейишади. Дарҳақиқат у ҳаёти давомида нималарга эришган бўлса, она ерга бўлган меҳри туфайли эришди. Республикамизнинг уста пахтакорлари, ташаббускор механизаторлари сафидан ўрин олди. Тонна-тонна «оқ олтин» териб довруғи довон ошди. Олий мукофот — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди.

— Катта-кичик анжуманларда кўпинча қатнашиб тураман, — дейди машҳур механизатор. — Ана шунда бир оз ушланиб қолсам даламни, қадрдон тракторимни шундай соғинаманки, иложи бўлса учиб боргим келади. Ахир, ўз қўлинг билан эккан, қалб қўринг билан парваришлаган мурғак ниҳоллар кун сайин бир яшнашини кузатишдан ҳам ортиқ бахт борми.

Ҳозир Дўстлик районидаги Ленин номли совхознинг Тўлан Дадажонов бошлиқ бригада даласида бўлсангиз, бир текис ривожланаётган баравж ниҳолларни кўриб дилингиз қувнайди. Мавжуд 159 гектар майдоннинг барчасида нормадаги кўчат қалинлигига эришилган. Ҳар бир агротехник тадбир ўз вақтида аъло сифат билан ўтказилмоқда. Куни кеча бу ерда ғўза қатор ораларига иккинчи комплекс ишлов бериш бошлаб юборилди. Бригада саркори бажарилаётган барча ишларни тўла назорат қилиш билан бирга культивацияни тез ва соз ўтказишда бошқаларга ўрнак бўлаётир. Суратда: Т. Дадажонов далада.

А. Тўраев фотоси.

КРЕМЛДА СУҲБАТ

17 май куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Д. Ф. Устинов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев билан МПЛА — Меҳнат партияси Раиси, Ангола Халқ Республикасининг Президенти Ж. Э. душ Сантуш, МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, мудофаа министри П. М. Тонья (Педале), МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Ангола Меҳнаткашлар миллий бирлашмасининг бош секретари П. Лувуалу, МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитетининг халқаро алоқалар билан шуғулланувчи секретари А. Ван-Дунен (Мбинда), МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитетининг аъзоси, ташқи ишлар министри П. Жоржи ўртасида учрашув бўлиб ўтди.

Суҳбат чоғида Ж. Э. душ Сантуш КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов билан учрашувдан ва фикрлашувлардан ғоят мамнун эканлигини изҳор этди, МПЛА — Меҳнат партияси, бутун ангол халқи КПСС ва совет халқи билан дўстликни ҳамда ҳар томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга оғишмай интилаётганлигини уқтириб ўтди.

Замонамизнинг актуал проблемаларини муҳокама қилган вақтда СССР билан АХР позицияларининг бир-бирига мос келганлиги таъкидланди. Ҳар икки томон ядро урушининг олдини олиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш, халқаро кескинликни юмшатиш учун курашда халқаро майдонда Совет Иттифоқи билан Анголанинг куч-ғайратларини янада мувофиқлаштиришга шай эканлигини уқтирди.

Намибия проблемаси тилга олинди. Ғарбдаги баъзи бир мамлакатлар ва аввало АҚШ ҳомийлиги ва мадади билан ЖАР ирқчи режимиқўшинларининг шу мамлакат территориясини қонунга хилоф равишда оккупация қилиб турганлиги Намибиянинг БМТнинг маълум қарорларига мувофиқ мустақиллик олишига тўсқинлик қилмоқда. СССР билан Ангола ўртасидаги ҳамкорликни, шу жумладан КПСС билан МПЛА — Меҳнат партияси ўртасидаги партиялараро алоқаларни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга оид конкрет масалалар кўриб чиқилди.

Ҳар икки томонни қизиқтирувчи бошқа масалалар юзасидан ҳам фойдали тарзда фикрлашиб олинди.

(ТАСС).

НОМЕРГА ТЕЛЕГРАММА

ДАСТЛАБКИ ЗАФАР

«КУМУШ ТОЛА» — БОЙЛИГИМИЗ

КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошириш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган Калинин райони пиллакорлари дастлабки меҳнат ғалабасига эришдилар. Давлатга пилла топшириш бўйича халқ хўжалик плани муддатидан илгари бажарилди. Пландаги 132 тонна ўрнига 132,5 тонна «кумуш тола» топширилди.

Эришилган меҳнат ғалабасига Оржоникидзе номли, Калинин номли, Куйбишев номли, «Москва», «Партия XX съезди» колхозлари, «Қорасув», «Партия XXI съезди», «Назарбек», «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» ва Ю. Гагарин номли совхозларнинг пиллачилари муносиб ҳисса қўшдилар.

Зафар қучган пиллакорлар давлатга қўшимча 18 тонна пилла топшириб, ялпи хирмонни 150 тоннага етказиш учун ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбурият олдилар.

ПЛАНЕТА ТАҚДИРИ УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

Илгари хабар қилинганидек, Москвада 17 май куни олимларнинг инсониятни ядро уруши хавфидан халос этиш учун, қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган Бутуниттифоқ конференцияси очилди.

СССР Медицина фанлари академиясининг президенти академик Н. Н. Блохин шу куни конференцияда сўзга чиқиб, ядро урушининг тиббий оқибатлари тўғрисида гапирди.

«Врачлар ядро урушининг олдини олиш учун курашда» Халқаро ташкилотнинг ҳамраиси, профессор Б. Лаун (АҚШ) ўз нутқида қуйидагиларни айтди: биз инсониятнинг ақл-идрокига ишонамиз, зотан бизнинг умидворлигимиз шунга асосланадики, атиги икки ярим йил ичидагина бизнинг ҳаракатимиз кўпгина мамлакатлардаги 60 минг врачни қамраб олди.

Конференцияда сўзга чиққан Совет Иттифоқи Маршали С. Ф. Ахромеев АҚШнинг ҳарбий доктринасини кўпгина фактлар ва ҳужжатлар билан муфассал анализ қилди ва бу доктрина урушдан кейинги йилларда Советларга қарши қаратилганлигини яққол кўрсатиб берди. Ана шу доктринадан кузатилган мақсад ҳарбий устунликка эришишдан ва шу асосда СССРга ва умуман социализм дунёсига ўз ҳукмини ўтказишга интилишдан иборат эди.

Конференциянинг кечки мажлисида Болгария Фанлар академиясининг президенти А. Балевски, ГДР Фанлар академиясининг президенти В. Шелер, Чехословакия Фанлар академиясининг президенти Б. Квасил, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, академик П. Н. Федосеев, Туркманистон Фанлар академиясининг президенти А. Г. Бобоев, академиклар А. А. Баев, В. А. Легасов, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Л. П. Феактистов ва Г. С. Голицин, Италия миллий линчея академиясининг президенти, профессор Ж. Монталенти, профессор В. Линден (ГФР) қўшимча докладлар ва ахборотлар бердилар.

Олимларнинг Бутуниттифоқ конференцияси ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ ЙЎЛИДАН

ПАРИЖ, (ТАСС мухбири). «Пергамон пресс франс» нашриёти бу ерда босмадан чиқарган китоб «Социализм йўлидан» деб аталади. Китобга КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг эълон қилинган асарлари ва нутқлари киритилган. Китоб «Марксизм-ленинизм» туркумида кўп нусхада нашр этилди.

Китоб Ю. В. Андроповнинг «Карл Маркс таълимоти ва СССРда социалистик қурилишнинг баъзи масалалари» деган мақоласи билан бошланади. Француз китобхони Ю. В. Андроповнинг 1964 йилдан бошлаб сўзлаган энг муҳим нутқларини, жумладан КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида ва СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги муносабати билан Кремлдаги тантанали мажлисда қилган докладларини, «Правда» мухбири саволларига жавобларини (бу жавоблар 1983 йил 2 февралда ва 27 мартда эълон қилинган) ўқиши мумкин.

Францияда «Социализм йўлидан» китобининг нашр этилиши жуда муҳим аҳамиятга эга, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда «Пергамон пресс франс» нашриётининг президент-бош директори Жан Максвелл. Француз тилида гаплашадиган бошқа мамлакатларнинг аҳолиси каби французлар ҳам совет раҳбарининг асарлари ва нутқлари билан иложи борича, яхшироқ танишишни истайдилар.

Кейинги ойларда, деди сўнгра Ж. Максвелл, бизлар Ю. В. Андроповнинг тинчлик учун кураш проблемаларига доир фикр-мулоҳазаларини, унинг ядровий қуролланишни қисқартиришга қаратилган таклифларини газеталардан доимо ўқиб биляпмиз. Франция ва Ғарбдаги бошқа мамлакатларнинг жамоатчилиги ўз раҳбарларидан мана шу таклифларга жиддий ва масъулият билан муносабатда бўлишни умид қилмоқда.

Китобхонлар «Социализм йўлидан» китобида СССРнинг ташқи ва ички сиёсатига тааллуқли саволларга конкрет жавоб оладилар, ўз халқларининг тинчлик йўлидаги талабларини қўллаб-қувватлаётганлигининг янги далилларини кўрадилар. Китоб Совет Иттифоқи, унинг халқи ҳаёти тўғрисида кўпроқ нарсаларни билишни истаётган кишиларни ҳам қизиқтиради. Аминманки, Ю. В. Андроповнинг Москва станоксозлари билан учрашуви тўғрисидаги ҳисобот ҳам уларга манзур бўлади. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ишчилар, техниклар ва инженерларни бугунги кунда тўлқинлантираётган проблемалар тўғрисида ошкора гаплашиб олиш учун заводга келган. Менимча, бу учрашув совет партия раҳбарининг иш услубини яхши акс эттиради.

* * *

Бугун СССРнинг Франциядаги элчихонасида Ю. В. Андроповнинг китоби Франция жамоатчилигига расмий равишда таништирилди. Шу маросимда таниқли сиёсий, касаба союз ва жамоат арбоблари, журналистлар ҳозир бўлдилар.

О. КАРАСЕВ.

ФОЙДАЛИ МУЛОҚОТ

Ангола оммавий ахборот воситалари МПЛА — Меҳнат партиясининг Раиси, Ангола Халқ Республикасининг Президенти Жозе Эдуарду душ Сантушнинг СССРга қилган амалий визитини кенг ёритмоқда.

Матбуот, радио ва телевидение Совет-Ангола ҳужжатлари: КПСС билан МПЛА — Меҳнат партияси ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим, СССР билан АХР ўртасида 1983—1984 йилларда маданий ва илмий ҳамкорлик тўғрисидаги протокол, КПСС билан МПЛА — Меҳнат партияси ўртасида партиявий алоқалар плани имзоланганлиги ҳақида батафсил хабар беради.

Анголанинг Ангоп ахборот агентлиги КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг Ж. Э. душ Сантуш билан дўстона учрашуви чоғида АҚШ ва унинг иттифоқчилари Намибия халқига мустақиллик беришни бу масалага тааллуқли бўлмаган масала — кубалик интернационалист жангчиларнинг Анголада бўлиши масаласи билан сунъий равишда боғлаб, уни орқага суришга уринаётганликлари қатъиян қораланди. Совет ва Ангола раҳбарлари, деб таъкидлайди Ангоп агентлиги, Жанубий Африка Республикаси бошлаган Анголага қарши эълон қилинмаган уруш дарҳол тўхтатилишини, ирқчиларнинг қўшинлари мамлакат территориясидан олиб чиқиб кетилишини, шунингдек Анголага қарши реакцион қўғирчоқ ташкилотларга мадад берилишига чек қўйилишини талаб қилдилар.

Ю. В. Андропов ва Ж. Э. душ Сантуш, деб уқтиради агентлик, СССР билан Ангола ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик тинмай мустаҳкамланаётганлигидан мамнуният изҳор қилдилар ҳамда барча соҳаларда алоқалар ва мулоқотларни янада ривожлантириш зарур, деган фикрни билдирдилар.

(ТАСС, 18 май).

ВЕТЕРАНЛАР ЭСТАФЕТАНИ ТОПШИРМОҚДАЛАР

18 май куни В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкентдаги филиалида чўлқувар ветеранлар, донгдор ирригаторлар тўпландилар. Шу куни бу ерга жаҳонда биринчи социалистик давлат йўлбошчиси 65 йил муқаддам «Туркистонда суғориш ишлари учун 50 миллион сўм ажратиш тўғрисида ва бу ишларни ташкил этиш тўғрисида»ги тарихий декретни имзолаб, берган буюк йўл-йўриқларини амалга оширишдан иборат юксак шарафга мушарраф бўлган кишилар тўпландилар.

Лекция залида ветеранларнинг бўлажак ирригаторлар — Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти ва Тошкент Қишлоқ хўжалик институти студентлари билан суҳбати бўлиб ўтди. Улар Мирзачўлни, республиканинг бошқа қўриқ ерларини ўзлаштириш ҳақида гапириб бердилар. (ЎзТАГ).

ЯНГИЛИККА КЕНГ ЙЎЛ

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши биологик кураш методлари пахта ҳосилдорлигини гектар бошига ўрта ҳисобда 5 центнер оширади. Ўсимликларни ҳимоя қилиш Ўрта Осиё илмий-тадқиқот институтида ишлаб чиқилган бу методлар кейинги йилларда Ўзбекистонда кенг оммалашди.

Наманган областида ўсимликларни ҳимоя қилишнинг биологик методларидан муваффақиятли фойдаланмоқдалар. Областнинг барча хўжаликларида икки йил мобайнидаёк ўсимликларни ҳимоя қилишнинг заҳарли химиявий воситаларини ишлатишга батамом барҳам берилди. Ҳозир республикада трихограмма ғоят кўплаб урчитиладиган 222 та механизациялашган линия ишлаб турибди. Бултур 1,4 миллион гектардан кўпроқ майдонда ғўза биологик усулда ҳимоя қилинди.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига, экин касалликлари ва бегона ўтларга қарши кураш химиявий воситалари давлат комиссияси пленуми мажлисининг қатнашчилари экинларни биологик ҳимоя қилиш борасида Ўзбекистонда тўпланган тажрибага юксак баҳо бердилар. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ҳузуридаги ана шу давлат комиссияси пленумининг мажлиси 18 май куни Тошкентда очилди. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига ва бегона ўтларга қарши курашнинг химиявий воситаларини тобора қисқартириш билан боғлиқ проблемалар, қишлоқ хўжалик экинларини биологик ҳимоя қилиш методларини ривожлантириш йўллари муҳокама қилинмоқда. (ЎзТАГ).

ПЛАН ИНТИЗОМИ—МУҚАДДАС

Мўл-кўл, сифатли чорва озуқаси етиштириш—муҳим вазифа

Республикамиз меҳнаткашлари айни кунларда ўн биринчи беш йиллик ва унинг марказий йили планларини муваффақиятли амалга ошириш йўлида зўр ғайрат ва шижоат кўрсатмоқдалар. Ишлаб чиқаришнинг ҳар бир участкасида юксак пировард натижаларга эришиш, меҳнат самарадорлигини тобора ошириб бориш ҳозирги куннинг энг муҳим ва актуал масалаларидан бири бўлиб қолмоқда. КПСС XXVI съезди, партиямиз Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Партия, давлат ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш тўғрисида»ги қарорлари бу борада фаолият программаси бўлиб хизмат қилаётир. Ушбу ҳужжатларда иш ўрнида масъулиятни ошириш, тартиб-интизомни кучайтириш, хўжасизлик, исрофгарчиликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши аёвсиз кураш олиб бориш вазифалари қатъий қилиб қўйилди.

Республика халқ контроли комитетлари, группа ва постлар шу боисдан ҳам юқоридаги масалалар, айни вақтда суғориладиган ерлардан унумли фойдаланиш, бу соҳада қатъий тартиб ўрнатиш ҳақидаги кўрсатмаларнинг ижросини текширишга эътиборни кучайтирмоқда.

Маълумки, Озиқ-овқат программасининг муҳим бўғини бўлган чорва маҳсулдорлигини ошириш мустаҳкам озуқа базасини яратиш билан бевосита боғлиқдир. Бу борада план интизомига қаттиқ риоя этиш, қарорларнинг амалга оширилиши учун талабчанликни кучайтириш республикамиздаги кўп сонли халқ назоратчилари фаолиятида муҳим ўрин тутмоқда. Улар йўл қўйилаётган камчилик ва нуқсонлар, давлат ва умум манфаатига хилоф ишларга нисбатан фаол кураш олиб бормоқдалар. Нуқсонларни бартараф этиш учун курашда шахсий ибрат кўрсатмоқдалар.

Ўзбекистон халқ контроли органлари кейинги вақтда бу масалада қатор оммавий текширишлар ўтказдилар. Қишлоқ хўжалик мутахассислари, маҳаллий Советларнинг депутатлар комиссиялари аъзолари билан биргаликда кўплаб хўжаликларда суғориладиган ерларда озуқа экинлари етиштиришнинг аҳволи текшириб чиқилди. Қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлар томонидан ердан самарали фойдаланиш, ҳосилдорликни юқори кўтариш бўйича катта ишлар амалга оширилмоқда. Чорва озуқаси етиштириш, тайёрлаш ва унинг сифатини яхшилаш хусусида қатор тадбирлар ишлаб чиқилди. Аксарият хўжаликларда пахта-беда алмашлаб экиш муваффақият билан жорий этилмоқда, озуқа экинлари агротехника муддатларида экилаётир, озуқа етиштириш бригадаларининг сони йил сайин ошиб бормоқда. Ўтган йили пахтачилик хўжаликларида алмашлаб экишни жорий этиш 1981 йилдагига нисбатан 6 процент кўпайди. Ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилида ғалла экинларига беда аралаштириб сепиш плани анча ортиғи билан адо этилди.

Аммо жойларда бўлган назоратчилар чорва озуқасини етиштиришни кўпайтириш борасида берилаётган топшириқлар баъзи жойларда назар-эътиборда тутилмаётганлиги фактларини ҳам очиб ташламоқдалар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарорларини амалга ошириш, республикамизда 1985 йилга бориб барча категориядаги хўжаликларда тирик вазнда гўшт етиштиришни 950 минг тоннага, сутни 3 миллион 440 минг тоннага, тухум тайёрлашни 2 миллиард 665 минг донага етказиш билан боғлиқ вазифаларнинг ижроси учун кураш баъзи хўжаликларда суст олиб борилаётганлиги ҳақида сигналлар тушмоқда. Республика Қишлоқ хўжалиги, Мева-сабзавот хўжалиги министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой» ва уларнинг органлари томонидан назорат ишларининг суст йўлга қўйилганлиги, зарур тадбирлар амалга оширилмаётганлиги туфайли чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базасини яратишга хотиржамлик билан қаралаётган хўжаликлар ҳам учраб турибди. Озуқа экинлари майдони секин кўпаймоқда. Бу соҳадаги баъзи планлар бажарилмаётир, ишлов беришда тегишли агротехника қоидаларига гоҳо риоя қилинмаётир.

Ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилида беда экиш плани умуман бажарилгани ҳолда бу соҳада айрим колхоз ва совхозларда ачинарли аҳвол ҳукм сурмоқда. Оқолтин районидаги Ворошилов номли совхозда бу борадаги план текшириш вақтида бор-йўғи 21 процент адо этилгани маълум бўлди. «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли хўжаликлардан айримларида беда экиш топшириқлари бажарилмаган.

Халқ контроли комитетлари ва группалари ўтказган текширишлар шундан далолат бермоқдаки, беда майдонларининг етарли даражада кўпаймаётганлигига алмашлаб экишнинг суст жорий этилаётганлиги ҳам сабаб бўлмоқда. Республикамиз бўйича бу соҳада 74,5 процент ўзлаштиришга эришилгани ҳолда Хоразм, Қашқадарё областлари, Қорақалпоғистон автоном республикасида бу кўрсаткич 43—68 процентни ташкил этмоқда. Тўрткўл районидаги «Совет Ўзбекистони», Қўнғирот районидаги «Қўнғирот», Ильич районидаги Гагарин номли, Комсомол районидаги «Мирзачўл», Боёвут районидаги «Ғалаба» совхозларида эса чорва озуқаси тайёрлаш бобида умуман енгил-елпи фикр юритилаётганга ўхшайди. Акс ҳолда ушбу хўжаликларда алмашлаб экишни ўзлаштириш топшириғи 25—30 процентда қолиб кетмаган бўларди. Бундай фактлар республикамиздаги бошқа айрим колхоз ва совхозларда ҳам рўй бераётганлиги сир эмас. Оқдарё, Каттақўрғон, Пастдарғом, Хонқа каби бир қатор районлардаги халқ назоратчилари чорва озуқаси етиштиришга бўлган эътибор кескин кучайтирилиши лозимлигини таъкидламоқдалар.

Планлар ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажаралиши кўп жиҳатдан кўкламги экишни сифатли ўтказиш, экинларни вақтида ундириб олиб, парваришга зудлик билан киришишга боғлиқдир. Ҳар бир коллективда хўжасизлик, кўзбўямачилик, қилинган ишларни ошириб кўрсатиш каби иллатларга муросасизлик вазиятини туғдириш лозим. Аммо айрим хўжалик ва районларда назорат ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги оқибатида кўкламги экиш кампаниясининг бориши ҳужжатларда бузиб кўрсатилаётир. Бажарилган юмушлар бўрттириб ёзилмоқда. Айрим коллективларда алдаш, кўзбўямачилик фактларига келишувчилик билан қаралаётир. Халқ мулки посбонлари Қизилтепа районидаги иккита хўжалик ва Навбаҳор районидаги бешта хўжаликда озуқа экинлари экилган майдонлар 9 процентдан 21 процентгача ошириб кўрсатилганлигини фош этдилар. Ховос районидаги «Дружба» совхози раҳбарлари эса бу борада умуман эътиборсизлик кўрсатмоқдалар. Хўжаликда бирор гектар ҳам беда экилмай туриб, эллик гектар «экилгани» ҳақида ҳисобот тайёрланганлигини қандай баҳолаш мумкин? Хатирчи районидаги аҳвол бундан ҳам ачинарлидир.

Кўпинча йиғилиш ва мажлисларда қишлоқ хўжалик экинлари, шунингдек, озуқа экинлари ҳосилдорлигини оширишга эътибор сустлиги ҳақида куйиниб гапирамиз. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш масаласи кун тартибига қўйилаётган экан, ердан унумли фойдаланиш бу соҳада тараққиётга эришувимизнинг муҳим омилидир.

Бироқ, айрим хўжаликларда ҳамон озуқа экинларидан мўл ҳосил олиш ҳақида чинакамига қайғурилмаётганлигини айтмай ўтиш мумкин эмас. Агротехника тадбирлари барча хўжаликларда ҳам ўз муддатида, сифатли ўтказилаётир деб бўлмайди. Ернинг умумий майдонига маҳлиё бўлиб, ундан олинаётган самара ҳақида доим ҳам жиддий ўйлаб кўрилмаётир. Ғузор, Нишон, Яккабоғ, Қамаши районлари хўжаликларида бу йил текшириш кунларига қадар 3 минг гектар бедага минерал ўғит берилмаган. Беда майдонларининг ярмисигина суғорилиб, 51 процентигина борона қилинган. Чортоқ, Чуст ва Янгиқўрғон районларида агротехника қоидаларига риоя этилмаганлиги, вақтида суғорилмаганлиги туфайли 2482 гектар беда ўтган йили қуриб қолган. Бундай ачинарли аҳволни Ховос районидаги «Фарҳод» совхози, Конимех райони хўжаликларида ҳам учратиш мумкин. Натижада республикамизнинг айрим районлари ва хўжаликларида озуқа экинларининг ҳосилдорлиги ниҳоятда паст бўлиб қолмоқда. Ўзбекистон бўйича ҳар гектар янги беда ҳисобига 32,6 центнердан ҳосил олинаётган бўлса, айрим коллективларда бу кўрсаткич 13—17 центнергача қолаётганлиги билан келишиб бўлмайди. Гулистон районидаги «Коммуна» ва Фрунзе номли колхозларда халқ назоратчилари силос учун ўрилган кўк массанинг миқдори ҳар гектар ер ҳисобига 66—88 центнерга тушиб қолганлигидан ташвишланмоқдалар.

Мўл ҳосил учун кураш уруғчиликдан бошланади. Сифатли уруғ етиштиришни яхши йўлга қўймай туриб, озуқа экинлари майдонини кенгайтириш, ундан мўл ҳосил олиш ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Аммо текширишлар чоғида кўпгина хўжаликларда озуқа экинлари уруғи тайёрлашга эътибор қилинмаётганлиги фактлари қайд этилди. Навоий областида ўтган йили 95,5 тонна ўрнига 91,2 тонна беда уруғи тайёрланди. Унинг ҳам 80 тоннасигина тегишли сифат кўрсаткичлари билан баҳоланди, холос. Нурота, Конимех районлари хўжаликларида сақланаётган беда уруғининг анчагина қисми экиш учун яроқсиз деб топилди. Ховос районидаги айрим совхозлар ва Гулистон районидаги Ленин номли колхозда ҳар гектар ердан 1,2—1,8 центнер ўрнига 25—28 килограммдан беда уруғи олинаётир. Бир қатор хўжаликларда сенаж-силос қурилмалари зарур миқдорда тайёрланмаганлиги оқибатида баъзи озуқаларнинг сифати пасайиб, бузилиш ҳоллари ҳам содир бўлмоқда. Қишлоқ хўжалиги, Мева-сабзавот хўжалиги министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой» ва уларнинг жойлардаги органлари бу борада фаолиятни кучайтиришлари, озуқа экинларини етиштиришдан тортиб, уни сифатли сақлашгача бўлган бутун бир комплекс масала юксак талаблар даражасида ҳал этилишига эришишлари керак.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети, халқ контроли группалари ва постлари интизомни мустаҳкамлаш, кадрлар қўнимсизлигига қарши кураш, моддий ва меҳнат ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш борасидаги ишларни кучайтирсинлар. Меҳнат интизомини бузиш ва хўжасизлик билан боғлиқ текширишларнинг таъсирчанлиги ва ошкоралиги кучайтирилсин, — дейилади Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Партия, давлат ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш тўғрисида»ги қарорида. Республика Халқ контроли комитети, жойлардаги халқ контроли группалари ва постлари бундан кейин ҳам назорат ишларини кучайтира бориб, Озиқ-овқат программасини адо этишнинг муҳим звеноси бўлган чорва озуқаси етиштиришда эришилаётган муваффақиятлар салмоғини ошириш ишида партия ва совет ташкилотларига ёрдамни кучайтираверадилар. Бу соҳада лоқайдлик билан иш қилаётган, эътиборсизлик, хўжасизлик, кўзбўямачилик фактларига йўл қўяётган, ишёқмаслик, дангасалик эвазига умум манфаатига зарар келтираётган кишиларга нисбатан принципиал позицияларда туриш, зиммадаги вазифа учун уларнинг жавобгарлигини ошириш йўли билан интизомсизлик, план-топшириқларини бажармаслик сабабларини бартараф этиш учун курашаверадилар.

С. РАШИДОВ,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети раисининг ўринбосари.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ БЎЙЛАБ

▲ МОСКВА

Тушино пайпоқ фабрикасининг коллективи коммунистик меҳнат зарбдорлари ва коллективлари ҳаракатининг 25 йиллиги шарафига оширилган мажбуриятлар қабул қилди. Шу йилнинг Октябрь ойигача планга қўшимча равишда бир миллион сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқариш мўлжалланган.

Корхона бутун кун давомида тежалган хом ашё ва энергия ҳисобига ишлайди.

▲ БАРНАУЛ

Олтой деҳқонлари картошка эка бошладилар. Юзлаб механизациялашган звенолар илғор технологияни қўллаб, икки сменада ишлашмоқда. Улар 7-10 кун ичида 17 минг гектардан зиёд майдонга картошка экишни мўлжалламоқдалар.

▲ ЛЕНИНГРАД

РСДРП II съездининг 80 йиллигига бағишланиб бу ерда бўлиб ўтган революция ва қаҳрамонона-ватанпарварлик қўшиқлари байрамида мамлакат тарихининг шонли саҳифалари жонланди. Самодержавияга қарши курашга «Варшавянка» қўшиғи билан отланган кекса большевиклар хори қатнашчилари байрамни ана шу қўшиқ билан бошладилар. Улуғ Ватан уруши ветеранлари ижросида жанговар қўшиқлар янгради. «Кировский завод» ишлаб чиқариш бирлашмаси тракторсозларининг хор концерти бунёдкорлик меҳнатининг мадҳиясига айланди. Ёшлар-ишчилар, студентлар, мактаб ўқувчилари партия, ватан, тинчлик ҳақидаги қўшиқлар билан авлодлар эстафетасини қабул қилгандек байрам саҳнасига чиқишди.

(ТАСС.)

БАРХАНЛАР ОРАСИДА ЗАВОД

Марказий Фарғона барханлари Комсомолобод пахта тозалаш заводи қурилиши учун танлаб олинди. Завод йилига 50 минг тонна «оқ олтин»ни қайта ишлашга мўлжалланган. Республика Қурилиш министрлигига қарашли йигирма тўртинчи трестнинг 66-механизациялашган кўчма колоннаси коллективи ҳар бир бўлим учун конкрет иш графигини ишлаб чиқди.

Қурувчилар заводни сентябрь ойида ишга туширишга сўз бердилар. Бу лойиҳада кўзда тутилганидан икки баравар тездир. Бундай қисқа муддат шу йилнинг кузидаёқ қўриқда етиштирилган янги пахта ҳосилини шу жойнинг ўзидаёқ қайта ишлашни кўзда тутади. (ЎзТАГ).

Меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонун лойиҳаси—умумхалқ муҳокамасида

ҲУҚУҚ ВА БУРЧ БИРЛИГИ

СССР Конституциясининг 8-моддаси меҳнат коллективларининг совет жамияти сиёсий системасида тутган ўрнига бағишланган. Совет давлатининг Асосий Қонунига меҳнат коллективлари тўғрисида махсус модданинг киритилиши бевосита ишлаб чиқариш соҳасида социалистик демократиянинг ривожланганлигини ва уни янада такомиллаштириш зарурлигини ифодалади. «Социалистик демократиянинг ривожланишида, — дейилган эди КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига Ҳисобот докладида, — социалистик жамиятнинг асосий ячейкаси бўлмиш меҳнат коллективларимизнинг ролини ошириш катта ўрин эгаллайди».

Меҳнат коллективи жамиятимизнинг ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий, ҳам социал системаларининг муҳим звеносидир. Унда кўпгина давлат ва жамоат ташкилотларининг бошланғич звенолари мавжуддир. Мамлакатимиз меҳнатга яроқли гражданларининг деярли ҳаммаси меҳнат коллективлари таркибида ишлайди. Ватанимиз моддий ва маънавий бойликларини кўпайтиришда, мавжуд ресурслардан оқилона фойдаланишда, коллектив аъзоларининг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилашда меҳнат коллективлари асосий роль ўйнайди. Шунинг учун Коммунистик партия ва Совет давлати меҳнат коллективларининг ҳуқуқларини кенгайтириш ва уларнинг жамият олдидаги масъулиятини кучайтириш учун шарт-шароитларни вужудга келтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқда. Меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида СССР Қонуни лойиҳасининг ишлаб чиқилиши ва умумхалқ муҳокамасига қўйилиши бу ғамхўрликнинг ёрқин далилидир.

Қонун лойиҳасида меҳнат коллективи тушунчаси, меҳнат коллективлари билан давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари ўртасидаги ўзаро муносабатлар, давлат ва жамоат ишларини муҳокама этиш ҳамда ҳал қилишда уларнинг асосий ваколатлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришда меҳнат коллективларининг иштироки принциплари кўрсатилган. Лойиҳада асосий ўринни корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришда меҳнат коллективларининг ваколатлари масаласи эгаллаган, бу ваколатларни амалга ошириш формалари белгиланган.

Бироқ, лойиҳада меҳнат коллективларининг бурчлари махсус санаб ўтилмаган. Гап шундаки, ҳуқуқлар ва бурчларнинг бирлиги принципига мувофиқ, меҳнат коллективларининг лойиҳада белгиланаётган асосий ваколатлари айни вақтда уларнинг бурчлари сифатида ҳам намоён бўлади. Масалан, лойиҳанинг 9-моддасига кўра меҳнат коллективлари меҳнат интизомининг аҳволини муҳокама қилади ва уни мустаҳкамлаш чораларини кўради. Бу қоида меҳнат коллективининг ҳуқуқигина бўлиб қолмай, балки бурчи ҳам эканлиги аёндир.

Меҳнат коллективлари тўғрисида махсус Қонуннинг қабул қилиниши социалистик демократияни ривожлантириш ва такомиллаштиришда муҳим воқеа бўлади. Биз Қонун лойиҳасини тўла ва батамом маъқуллаш билан бирга баъзи бир мулоҳаза ва таклифларимизни ҳам баён этмоқчимиз.

Меҳнат коллективларининг лойиҳада белгиланаётган асосий ваколатлари айни пайтда уларнинг бурчлари ҳам эканлигини назарда тутиб, бу ваколатлардан тўла ва тўғри фойдаланиш лозимлигини Қонунда таъкидлаб кўрсатиш мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Маълумки, меҳнат коллективи корхона, муассаса, ташкилотда биргаликда меҳнат қилаётган ходимларнинг оддий бирлашмаси эмас, балки муайян иқтисодий, социал ва сиёсий функцияларни бажарадиган ячейкадир. Корхона, муассаса, ташкилот, колхоз ва бошқа жамоат ташкилотлари ўз ҳолича ҳаракат қилмай, балки бир-бирига актив таъсир ўтказади, бир коллектив фаолиятининг натижалари кўп жиҳатдан бошқа коллективлар фаолиятига боғлиқдир. Масалан, маҳсулот етказиб бериш планларини бажармаган ёки сифатсиз маҳсулот етказиб берган корхоналар буюртмачи корхоналарнинг ишига панд беради, булар эса, ўз навбатида, бошқа корхона ва ташкилотларнинг фаолиятига салбий таъсир қилади. Ўзаро муносабатларнинг бундай «занжири» бепоёндир. Бинобарин, ҳар бир меҳнат коллективи ўзига юкланган вазифаларни ва, жумладан, бошқа коллективлар олдидаги ўз бурчларини дуруст бажариши шартдир. Бироқ **Қонун лойиҳасида ўз бурчларини бажармаган меҳнат коллективларининг масъулиятига бағишланган норма кўзда тутилмаган. Бу ҳақда махсус модда бериш фойдадан ҳоли бўлмасди.**

Лойиҳанинг 17-моддасида меҳнат коллективларининг коллектив аъзоларини қонунларга риоя қилиш руҳида тарбиялаш, ҳуқуқ бузиш ҳолларининг олдини олишга доир ишларда қатнашиш ва ҳуқуқни бузган кишиларни қайта тарбиялаш тадбирларини амалга ошириш каби ваколатлари кўзда тутилган. Амалдаги гражданлик процессуал ва жиноят-процессуал қонунларга мувофиқ меҳнат коллективлари тегишли ишлар кўрилаётганда коллектив фикрини баён қилиш учун ўз вакиллари орқали судда қатнашиш, жамоат айбловчиси ва жамоат ҳимоячиси ажратиш сингари муҳим ваколатларга эгадир. Бу ҳуқуқлардан тўғри фойдаланиш меҳнат коллективларининг одил судловни амалга оширишдаги ва умуман социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашдаги ролини кўтаришга хизмат қилади. Шунинг учун **меҳнат коллективларининг ўз вакиллари орқали судда иштирок этиш ҳуқуқини Қонун лойиҳасига киритишни таклиф этамиз.**

С. ЙИГИТАЛИЕВ,
юридик фанлар кандидати.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. «Красний водопад» экспериментал базасида янги чорва комплекси ишлаб турибди. Комплексдаги барча жараёнлар механизациялаштирилган. Шу туфайли бу ерда боқилаётган сигирлардан мўл, сифатли ва таннархи арзон сут соғиб олишга эришилмоқда. СУРАТДА: чорвачилик комплексининг умумий кўриниши.

В. Басманов фотоси.

РУС ТИЛИ — ҚАРДОШЛИК ТИЛИ

ҚУДРАТЛИ ҚУРОЛ

РУС ТИЛИ — ЁШЛАРНИ ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАШНИНГ ЭНГ МУҲИМ ВОСИТАСИ

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида таъкидланганидек, ўқувчи ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг асосий мақсади Армия ва Флотга зарур бўлган ҳамма нарсани беришдан, ҳар бир ёшда Ватан тақдири учун ўзининг шахсий масъулиятини англаш, СССРнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга интилиш ҳиссини вужудга келтиришдан, уларни агар Ватан талаб этса, қўлга қурол олиб, Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилишга тайёр туриш руҳида тарбиялашдан иборатдир.

Ёшларни Совет Қуролли Кучлари сафида хизмат қилишга сифатли тайёрлашнинг энг муҳим омилларидан бири миллатлараро алоқа тили — рус тилини пухта билишдир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика ҳукумати бу масалага муттасил эътибор бериб келмоқдалар ва катта ғамхўрлик қилмоқдалар. Республикамизда мактабгача тарбия муассасаларидан тортиб то олий ўқув юртларигача — ҳамма-ҳаммасида рус тилини ўрганиш ва уни дарс сифатида ўқитишнинг аниқ системаси вужудга келтирилди, 1985 йилгача амалга оширилиши мўлжалланган кенг тадбирлар комплекси ишлаб чиқилди.

Бизнинг умумий таълим мактабимиз кўп миллатлидир. Шунинг учун мактабларда ўқитиш ишлари икки-уч, ҳатто тўрт тилда олиб бориляпти. Уларда ёшларни Қуролли Кучлар сафида хизмат қилишга тайёрлаш ишлари изчил, планли амалга оширилмоқда. Бошланғич ҳарбий тайёргарлик, ҳарбийлашган «Зарница», «Орлёнок» машқларини ўтказиш, революцион, жанговар ва меҳнат шон-шуҳрати жойларига юришлар, қаҳрамонлик дарслари, хотирлаш вахталари ва кўпгина бошқа тадбирлар шулар жумласидандир.

Ҳар бир йигит ҳарбий хизмат бурчини ўтай бошлагач, маълум даражада тайёргарлик кўрган бўлса ҳам, дастлабки пайтларда анча қийналади. Агар у рус тилини яхши билмаса, бўш ўрганган бўлса, унга янада оғирроқ бўлади. Шунинг учун ҳам рус тилидан дарс берадиган ҳар бир ўқитувчи ўз ўқувчиларининг рус тилини мукаммал билишига эришиши лозим. Негаки, рус тилини яхши билиш мамлакатимизнинг барча халқлари ва элатлари вакиллари бўлган жангчиларга хизматни муваффақиятли ўташ, замонавий ҳарбий техникани пухта эгаллаш, жанговар ва сиёсий тайёргарликни оширишда ёрдам беради.

Шуни ҳисобга олиб, республикамиз миллий мактабларида рус тилини ўқитиш соҳасида собитқадамлик билан иш олиб борилмоқда. Бундай мактабларни малакали рус тили ўқитувчилари билан таъминлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Умумий таълим мактабларининг ўқув планида биринчи-ўнинчи синфларда рус тилини ўқитишга жами вақт бюджетининг 15 проценти ажратилган. Ўқишлар биттасида рус тилида олиб бориладиган аралаш типдаги мактаблар, рус тили чуқур ўрганиладиган мактаб-интернатлар ва умумий таълим мактаблари тармоғи йилдан йилга кенгайтирилмоқда. Ўқувчилар сони 25 кишидан ортиқ бўлган синфларда рус тилини икки группага бўлиб ўрганиш масаласи амалий жиҳатдан ҳал қилинади. Ўқувчиларнинг рус тилидан олаётган билимлари сифатини ва рус тили ўқитиш самарадорлигини ошириш мақсадида рус тили бўйича синфдан-синфга кўчириш ва битириш имтиҳонлари жорий қилинмоқда.

Рус тили бўйича ҳар йили ўтказилаётган олимпиадалар, энг яхши рус тили ва адабиёти кабинети номини олиш учун конкурслар, интернационал дўстлик клублари, анъанавий болалар ва ўсмирлар китоблари ҳафталиклари, одат тусига кириб қолган рус тилида ўтказиладиган конференциялар, мунозаралар, савол-жавоб кечалари, пионер сборлари ва комсомол йиғилишлари мактаб ўқувчиларида доҳий Ленин тилини ўрганишга бўлган қизиқишни кучайтирмоқда.

Сўнгги йилларда мактаблар ва мактабдан ташқари муассасаларда рус тилини ўрганиш тўгараклари сони қарийб икки баравар ошди. Ҳозир 10 мингдан ортиқ шундай тўгарак ишлаб турибди. Уларда рус бўлмаган миллат ўқувчиларидан 200 мингга яқини қатнашмоқда.

Мактабларнинг ҳарбий комиссариатлар ходимлари билан амалий ҳамкорлиги ёшларни Совет Армияси сафида хизмат қилишга тайёрлаш ишида муҳим аҳамиятга эгадир. Бу соҳада жиззахликлар тўплаган тажриба, айниқса диққатга сазовор. Масалан, Жиззах шаҳар ҳарбий комиссариати шаҳар халқ маорифи бўлими билан ҳамкорликда ҳарбий хизматга чақирилувчиларнинг рус тили бўйича билимларини такомиллаштириш, уларнинг ҳарбий соҳада кўпроқ ишлатиладиган терминларни пухта ўрганишлари, оғзаки нутқ, рус тилида ўқиш кўникмаларини эгаллашлари учун бир-уч ва ҳатто олти ойлик курслар ташкил этган. Курслар программаси рус тилини ўқитишнинг ўзига хос хусусиятларини, маҳаллий шароитларни ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Миллий умумтаълим мактабларида бундай қисқа муддатли курслардан ташқари махсус программа бўйича тўгарак машғулотларини ўтказиш ҳам йўлга қўйилган. Хизматга чақирилиш ёшидаги ўспиринлар учун миллий мактабларда рус тили бўйича ўтказилаётган тўгарак машғулотларидан кутилган асосий мақсад ёшларда ҳарбий лексикани ўзлаштиришга бўлган қизиқишни кучайтириш, махсус техника терминларини қўлланиш кўникмаларини тарбиялашдир. Тўгарак машғулотларида ҳарбий темалардаги безакли-кўргазмали материаллардан кенг фойдаланилади, кўрилган бадиий ва ҳужжатли фильмлар юзасидан мунозаралар ташкил этилади. Ана шу тадбирларнинг ҳаммаси ҳарбий хизматга чақириқ ёшидаги йигитларнинг рус тилини пухта ўрганишларига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Ҳарбий билим юртларига кадрлар танлаш масалаларига ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Ҳарбий комиссариат вакиллари бир қанча мактабларга бириктиб қўйилмоқда. Улар мактабларнинг бошланғич ҳарбий таълим раҳбарлари билан ҳамкорликда ҳарбий билим юртларига кириш учун номзодларни танлаш билан шуғулланадилар, индивидуал иш олиб борадилар. Шуниси диққатга сазоворки, Жиззах областида ҳарбий билим юртларига йўлланма билан бораётган номзодларнинг 70-80 проценти конкурс имтиҳонларидан муваффақиятли ўтиб, курсантлар сафига қабул қилинмоқда.

Аммо, айрим мактабларда ёшларни ҳарбий хизматни ўташга тайёрлаш соҳасида камчиликлар борлиги ҳам сир эмас. Баъзи билим даргоҳларида бошланғич ҳарбий тайёргарлик ва граждан мудофаасининг ўқув моддий базаси бўш эканлиги, қатор ҳолларда бошланғич ҳарбий таълим раҳбарлари синфларда фақат назарий машғулотлар ўтказиш билан чекланиб қолаётганлиги, устига устак уларнинг айримлари етарли методик тайёргарликка эга эмаслиги, халқ маорифи органлари бошланғич ҳарбий тайёргарлик машғулотлари сифати устидан ҳали ҳам суст назорат олиб бораётганлиги шулар жумласидандир.

Биз миллий мактаблар ўқувчиларига рус тилида бошланғич ҳарбий таълим бериш сифатини қатъий оширишга эришишимиз керак. Бунинг учун бошланғич ҳарбий тайёргарлик бўйича ҳамма машғулотлар фақат рус тилида олиб борилиши, билимлари ҳамда бошланғич ҳарбий тайёргарликни рус тилида ўтказиш бўйича методик маҳоратларини оширишларида, иш тажрибасини такомиллаштиришда миллий мактаблар ҳарбий раҳбарларига ҳар томонлама ёрдам берилиши, ўрта мактабларни битириб, ҳарбий билим юртларига ўқишга кириш хоҳишини билдирган йигитларга уларнинг рус тили бўйича конкурс имтиҳонларига тайёрланишларида ҳар томонлама ёрдам кўрсатилиши, қолаверса, бошланғич ҳарбий тайёргарлик предметининг бошқа предметлар билан ўзаро алоқаси формаларини кенгайтиришга эришиш лозим.

Бу ва шунга ўхшаш бошқа масалалар республика ўқув юртларида рус тилини ўргатишни такомиллаштириш ва ҳарбий хизматга чақирилиш ёшидагилар билан бу соҳада олиб бориладиган ишларни яхшилаш бўйича Самарқанд шаҳрида ўтказиладиган республика илмий-амалий конференциясида ҳар томонлама муҳокама қилинади.

Ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда, АҚШнинг империалистик доиралари ўзининг ашаддий милитаристик сиёсатини амалга ошириш, қуролланиш пойгасини кучайтиришга интилаётган, бу билан халқаро вазиятни янада кескинлаштириш, «совуқ уруш»ни кучайтиришга уринаётган ҳозирги шароитда ёшларни Совет Қуролли Кучлари сафида хизмат қилишга сифатли тайёрлашнинг аҳамияти беқиёсдир.

Ҳаммага маълумки, ҳозир жаҳон жуда таҳликали бўлиб турибди. Лекин фақат Советлар мамлакатининг бузилмас бирлиги, метиндек жипслиги, қудратли одимлари туфайли тинчликни сақлаш, планетамизни уруш гирдобидан асраб қолиш, ҳаддидан ошаётган урушқоқ империалистларни жиловлаб қўйиш мумкин. Ер юзида тинчликни сақлаш инсон ақл-заковати билан яратилган буюк маданий бойликларни асраб қолиш, энг муҳими инсониятни термо-ядро уруши фожиаларига мубтало қилмаслик ҳозирги авлоднинг энг муҳим вазифасидир.

Бугунги кунда мактаб партасида ўтирган ёшлар бўлажак жангчилар, солдатлардир. Эртага она-Ватан уларнинг қўлига энг замонавий техникани ишониб топшириб қўяди. Улар бу қуроллар билан совет халқининг тинч яратувчилик меҳнатини ҳимоя қиладилар.

С. ШЕРМУҲАМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР маориф министри.

Бугун — Владимир Ильич Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилоти туғилган кун

ИСТИҚБОЛ ЭГАЛАРИ

Диққат! Ленин номли майдондан гапиряпмиз! Байрамимиз муносабати билан ўтказилаётган тантанали линейкани очиқ деб эълон қиламан!

Пионерлар! Совет Иттифоқи Коммунистик партияси иши учун курашга бўл тайёр!

— Доим тайёр!

Бўйсира бўлиб сафга чизилган ёш ленинчиларнинг жавоб хитоби майдон узра янгради.

Эрта тонгданоқ чўғдек қип-қизил галстукли пионерлар саф-саф бўлишиб, горн ва барабанларнинг тантанавор садолари остида пойтахтимиздаги В. И. Ленин номли майдонга йўл оладилар. Анъанага кўра, бу ерда пионерлар намойиши бўлиб ўтади. Улар ўз отрядлари, дружинадаги ишлари ва ўқишлари ҳақида жонажон партияга, она-Ватанга, комсомолга рапорт топширадилар. Байрам иштирокчилари орасида Тошкентдаги В. И. Ленин номли республика пионерлар ва ўқувчилар саройи аъзоларини ҳам учратасиз. Уларнинг ҳар бири ўз дўстлари билан тўгараклардаги ишлари, устозлари ҳақида мароқ билан сўзлашишади, янги режалар билан ўртоқлашишади.

В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ пионер ташкилоти туғилган кун арафасида шу саройда бўлиб, унинг директори Олия Иброҳимова билан суҳбатлашдик.

— Яна икки йилдан сўнг Тошкентдаги В. И. Ленин номли пионерлар ва ўқувчилар саройи ўзининг шонли 50 йиллигини нишонлайди, — дейди О. Иброҳимова. — 1935 йилнинг январида Ўзбекистоннинг ёш ленинчилари республика Советларининг V съездини муборакбод эта туриб, ажойиб совға олдилар. Пойтахтнинг «янги шаҳар» қисмидаги қадимий бино болалар ихтиёрига берилди. Доҳиймиз Ильичнинг Советлар ҳокимиятининг дастлабки кунларида айтган «Ҳамма яхши нарса — болаларга» деган васияти амалга оширилганлигининг шоҳиди бўлинди. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги нишонланган қутлуғ дамларда республика пойтахти ўқувчилари ва пионерлари қувончига-қувонч қўшилди. Миллий меъморчилик услубида қурилган ажойиб бино — Пионерлар саройи ишга туширилди. Унинг кенг ва ёруғ хоналарида тўгарак ишлари олиб бориш учун барча шароитлар муҳайё.

Айни кунларда 240 дан зиёд тўгарак ишлаб турибди. Уларга 7 мингдан зиёд пионер ва ўқувчилар жалб қилинган. Ленин хонаси, «Жанговар Шуҳрат музейи» болаларимизнинг севимли масканига айланган. Бир неча минг том китобга эга бўлган кутубхона, кинолекция зали бу ерга келувчиларда катта таассурот уйғотади. Интернационал дўстлик клуби аъзоларининг иши, айниқса, қизиқарлидир. Бадиий ҳаваскорлар ансамблари — «Юлдуз», «Ғунча», «Бойчечак» номлари Иттифоқимизда ҳам машҳурдир. «Поиск» клуби аъзоларининг ишлари Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг хотирасини тиклашдан иборат бўлибгина қолмай, ёшлар ўртасида ҳарбий-ватанпарварлик мавзусида суҳбатлар ўтказиш уларнинг кундалик фаолиятига айланган. «Рус тили — қардошлик тили» мавзуидаги суҳбатлар ўқувчиларда катта таассурот қолдирмоқда.

Халқимизнинг бой миллий анъаналарини изчил давом эттириш ўймакорлик ва тикиш-бичиш тўгаракларн аъзоларининг жонажон ишига айланган. Пионер ва ўқувчиларнинг қалб қўри билан яратилган турли асарлар республика ва иттифоқ кўргазмаларида юқори баҳоланмоқда.

Давримизнинг машҳур кишилари доимо азиз меҳмонимиздир. Фахрли меҳмонлар дафтаридаги дастхатлар бунинг гувоҳидир. Улар орасида Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, СССР космонавт-учувчилари бор. Ҳар бир учрашув фарзандларимизнинг улғайишида, камол топишида муҳим роль ўйнаяпти.

В. И. Ленин номли республика пионерлар ва ўқувчилар саройида ўз касбининг моҳир усталари — педагоглар ишлашади. А. Н. Фролов ва Д. Абдулова, С. Ражабова, астрономия-космонавтика клуби раҳбари М. Нурмуҳамедов ва бошқаларнинг номларини турли тўгарак аъзолари фахр билан тилга олишади. Музейлар секторининг мудири М. Забелина республикамизда пионер ташкилотининг тузилиши, унинг тараққиёт босқичларини қунт билан ўрганиб, янги музей очиш ниятидадир. Республикамиз пионерлари бу ишда унга ёрдам кўрсатишмоқда.

Илмий-амалий конференциялар, семинарлар ўтказиш, пионер ва дружиналар учун тавсия ҳамда қўлланмалар нашр эттириш, таълим-тарбиянинг илғор тажрибаларини пропаганда қилиш соҳасидаги ишимизни таъкидлаш ҳам ўринлидир.

Бажариладиган ишларимиз ранг-баранг, — деб таъкидлайди Олия Жалоловна. — Тошкентнинг 2000 йиллик тўйига махсус кўргазма очамиз. Пионер ва ўқувчилар қўли билан ишланган халқ амалий санъати намуналари виставкасини кенгайтирамиз. Яқин келажакда халқимиз миллий қўшиқ ва рақсларини ижро этувчи этнографик ансамбль тузмоқчимиз. «Парвоз» драма студияси эса ўз атрофига истеъдодли ёшларни тўпламоқда. Хуллас, бизнинг умидимиз, ишончимиз, келажагимиз, фахр-ифтихоримиз бўлган фарзандларимизни ҳар жиҳатдан етук, баркамол қилиб тарбиялашда ўз ҳиссамизни қўшаверамиз.

Пионер ва ўқувчилар саройидан катта йўлга чиқар экансиз, шоирнинг айтган гаплари жаранглайди:

Аъло мамлакатнинг аъло фарзанди
Билиб қўйки, сени Ватан кутади.

Суҳбатни «Совет Ўзбекистони» мухбири **Ҳ. СУЛТОНОВ** ёзиб олди.

Бутуниттифоқ пионерлар маршида ҳаваскорлик тўгаракларини ташкил этиш ва ёш спортчиларни тарбиялашга катта аҳамият берилади. Суратларда: 1. Беруний шаҳридаги 6-мактабнинг «Бойчечак» ансамбли. Унинг репертуарида рус, ўзбек, қорақалпоқ қўшиқлари бор. Бу йил унинг иштирокчилари «Санъат байрами» кўрик-конкурсининг лауреати бўлди. 2. Фарғона область Ленинград районидаги 12-мактаб ёш спортчилари область мусобақаларида қувонарли ютуқларни қўлга киритишмоқда. Ёш атлетикачилар машғулот пайтида ҳам юқори натижа кўрсатишга интилишади.

Р. Альбеков фотолари.

СУРАТЛАРДА: 1. Иқтидорли ёш рассом Йигитали Турсунназаров ўз ижодхонасида янги асари — «Чемпион Собир Рўзиев» картинасини ишлаётган пайт. 2. Рассомнинг машҳур Третьяков галереясида намойиш қилинаётган «Юлдузхон» портрети.

А. Тўраев фотолари.

РАССОМ ИЖОДХОНАСИДА

ҲАЁТ МАДҲИ

Ўзбек тасвирий санъатида оригинал мўйқаламн билан ажралиб турадиган рассомлар анчагина. Уларни санъат мухлислари яхши билишади, музейларга ўзига хос файз киритиб турган асарларини дам-бадам кўриб туришади, янги картиналари намойиш этиладиган бўлса, биринчилар қаторида кўргазма залига ошиқишади. Йигитали Турсунназаров ана шундай мусаввирлардан. Унинг профессионал мўйқалам соҳиби сифатида ижод қила бошлаганига, ишларини кенг жамоатчиликка ҳавола этганига энди ўн йил бўляпти. Аммо ўтган мана шу қисқа даврда Йигитали кўпгина эсда қоладиган асарлар яратди.

Халқ ҳаётини яхшилаб кузатиб, ўрганиб, устоз мусаввирлар тажрибаларига таяниб ижод қилган ёш рассомнинг илк картиналари ва портретлари илиқ кутиб олинди.

Йигитали санъат мухлислари билан бўлган учрашувлардан бирида бундай деган эди: «Устозлар ижодини кузатсак, тажрибалари билан қизиқсак, йўл-йўриқларини эшитсак, улар биринчи навбатда мен фалон асарни аввал қалбимда яхшилаб ҳис қилганман, чизганман, дейишади. Бу эътироф замирида катта ҳақиқат борлигини устозларнинг бетакрор маҳорат билан ишланган картиналари ва портретларини мириқиб томоша қилганимизда қайта-қайта англаймиз, фаҳм қиламиз. Мен, масалан, устозим Раҳим Аҳмедов ижодида мана шу фактга кўп марта гувоҳ бўлганман. Раҳим ака чизиладиган асар қандай бўлишидан, топшириқ ёки бирон маданий тадбир ўтказилиши муносабати билан ишланиши керак бўлганлигидан қатъи назар, агар ўша мавзу ёки инсон қиёфасини аввал қалбига чизиб олмаса, ҳеч қачон мўйқалам ушламайди. Мен устозимга ҳавас қиламан. Агар заррача ютуққа эришадиган бўлсам, буни биринчи навбатда ана шу ҳавас самараси, меҳрибон устоз мўйқалами таъсири деб билмоқ керак».

Ҳа, ёш рассом устозлари изидан бориб, уларнинг маҳоратидан руҳланиб, улардан ўрганиб ижод қиляпти. Унинг картиналарини ёки портретларини кўрсангиз, куни кеча ўзингиз гувоҳи бўлган воқеликни такрор кузатгандай, суҳбатлашиб, ҳаёти ва иши билан батафсил танишган замондошингизга яна шундоқ дуч келгандай бўласиз. Масалан, рассом «Абдураззоқ ота» портретида мамлакатимизда довруғ таратган машҳур бригадир, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдураззоқ Икромов тасвирланган. Кенг дала. Каравотда экин майдонидан эндигина ҳориб чиққан ота дам олиб ўтирибди. Ёнида газета. Узоқ-узоқларга тикилган, хаёлчан. Балки, у куни кеча даласида бажарилган ишлар билан бугун қилиниши керак бўлган юмушларни қиёслаётгандир. Балки, у ҳосил чўғини хаёлида чамалаяпти. Энг муҳими, унинг ўтиришида, дўпписини сал қийшайтириб кийиб олиб, каравот суянчиғига суяниб ўйчан боқишида ҳақиқий ўзбек деҳқони образи мужассамланган. Ёнидаги газета ҳам катта ҳақиқатни ташийди. Рассом бу билан ҳозирги замон ўзбек деҳқони фақат ишлашни билмайди, у республиканинг, мамлакатнинг, жаҳоннинг бугунги кундаги воқеалари билан, аниқроғи, ижтимоий-сиёсий ҳаёт билан ҳам актив қизиқадиган, уни яхши биладиган деҳқон ҳамдир, деган фикрни олға сурган.

Йигитали ижодида замондошларимиз, хусусан, дала меҳнаткашларини тасвирлаган портретлар кўп. Яна шулардан бири «Юлдузхон» асаридир. Ёш рассом бу ишида фарғоналик ҳамширани тасвирлаган. Портретни тасвирий санъат ишқибозлари яхши билишади. Санъатшунослар асарга юқори баҳо беришган. Шунинг учун бу иш ҳақида батафсил тўхталмай, «Юлдузхон»нинг Третьяков галереясида намойиш этилаётганини айтиб ўтиш билан кифояланамиз.

Рассомнинг «Мастон хола», «Совет Иттифоқи Қаҳрамони Аҳмаджон Шукуров» «Профессор Азизов», «Гулсара», «Ўтмишда», «Бободеҳқон», «Рассом Раҳим Аҳмедов» каби портрет ва тематик картиналари ҳам халқимизга маъқул, манзур. Бу асарлар республика кўргазмаларида намойиш этилган. Айримлари музейларга чирой бағишлаб турибди. СССР 60 йиллиги муносабати билан очилган кўргазмаларда рассомнинг бир қатор янги ишлари намойиш этилди. Йигитали янги асарларида ҳам аввалги асарларида кўзга ташланган ижодий анъаналарга содиқ қолмоқда.

Улуғ Ватан уруши мавзуида яратилган асарлар орасида Йигитали Турсунназаровнинг «Сўнгги мактуб» (Қора хат), «Ой бориб, омон қайт» сингари машҳур картиналари бор. Бу иккала асарни кўрмаган, улар қаршисида хаёл суриб қолмаган, урушни лаънатламаган томошабин йўқ бўлса керак. Картиналар ҳақида гапирган атоқли рассомлар ва санъатшунослар ёш мусаввирнинг ҳаётий, ҳақиқатни қанчалик бадиий ҳақиқатга айлантирганини тўлиб-тошиб эътироф этишади. Ҳа, рассомнинг ўзи кўп бор таъкидлаганидек, асарларда тасвирланган воқелик Йигиталини ларзага келтирган, қалбига сингган. Шунинг учун ҳам у табиий ва ҳаётий чиққан.

Ёш мўйқалам соҳибининг кейинги йилларда ишлаган асарлари орасида «Сув ҳақида достон» триптихи алоҳида ажралиб туради. Ижодкор обиҳаёт, замин, табиат ва инсоният деган мавзуни ўзига хос талқин қилар экан, буюк мўйқалам соҳиблари тажрибаларидан, асарларидан илҳомланади.

Яқинда Йигитали Турсунназаров ҳаёти ва ижодида қувончли воқеа содир бўлди. Унга турли мавзудаги мойбўёқ асарлари ва замондошларимиз образлари тасвирланган ишлари учун СССР Бадиий академиясининг дипломи берилди. Ёш рассомни биринчилар қаторида Томский, Каменов, Решетников, Сисоев, Аникушин, Грицай, Кибальников, Налбандян, Посохин, Салахов каби буюк рассомлар табриклашди!

Ю. БЕРДИЕВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЭНГ ЙИРИК КАПИТАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРНИНГ БОШЛИҚЛАРИГА МАКТУБ

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Қўшилмаслик ҳаракатининг раиси, Ҳиндистон бош министри Индира Ганди энг йирик етти капиталистик мамлакат раҳбарларига — иқтисодий масалалар юзасидан Вильямсбергда (АҚШ) ўтказиладиган учрашув қатнашчиларига мактублар йўллади. И. Ганди уларни янги халқаро иқтисодий тартиб ўрнатиш тўғрисида жаҳон миқёсида музокаралар ўтказиш масаласига алоҳида эътибор беришга даъват этди.

АҚШ, Англия, Франция, ГФР, Италия, Канада ва Япония бошлиқларига йўлланган мактубларда Индира Ганди жаҳон капиталистик экономикаси олдида турган ғоят жиддий проблемалар муносабати билан қўшилмаган мамлакатлар ташвишланаётганлигини билдирди. Ана шу проблемалар ривожланаётган давлатларнинг иқтисодий аҳволига салбий таъсир ўтказмоқда. Халқаро иқтисодий системанинг ҳозирги структурасини шошилинч равишда ўзгартириш зарур бўлиб қолди, деб уқтирилади қўшилмаслик ҳаракати раисининг мактубларида.

Қўшилмаслик ҳаракатининг барча регионларидан вакил бўлган 9 мамлакат министрларининг яқинда Деҳлида ўтказилган учрашувидан кейин И. Ганди ана шу етти мамлакат бошлиқларига мурожаатнома йўллади. Илгари хабар қилинганидек, Деҳлидаги кенгаш қатнашчилари ривожланаётган давлатлар учун камситишдан иборат бўлган халқаро молия-иқтисодий муносабатлар системасини ўзгартириш тўғрисида ана шу давлатлар учун ҳаётий муҳим бўлган масалалар Ғарбдаги энг катта мамлакатлар ва Япония раҳбарларининг Вильямсбергда ўтказиладиган учрашуви кун тартибига ҳатто киритилмаганлиги муносабати билан жиддий ташвиш билдирган эдилар.

САР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

ДАМАШҚ. (ТАСС). САР Министрлар Советининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида Исроил ва Қўшма Штатларнинг агрессив тайёргарликлари кучайиб кетганлиги муносабати билан региондаги вазият кўриб чиқилди. Сурия бош министрининг ўринбосари, ташқи ишлар министри А. Ҳ. Ҳаддам мажлисда нутқ сўзлаб, Ливан — Исроил битими Ливанга нисбатан қўпол тазйиқдангина иборат бўлиб қолмай, шу билан бирга бу мамлакатни бошқа араб давлатларидан яккалаб қўйиш йўлидаги уриниш ҳам эканлигини уқтирди. Сурия, деб давом этди министр, ана шундай хатарли бир даврда империализм ва сионизмнинг Яқин Шарқдаги режаларига самарали қаршилик кўрсатмоқда, Ливан миллий ватанпарварлик кучларини қўллаб-қувватлаб, Исроил оккупациясига қарши актив кураш олиб бормоқда.

САР бош министри А. Р. Юсим ҳозирги пайтда мамлакатнинг барча сиёсий, ҳарбий ва иқтисодий куч-ғайратлари Исроил томонидан Сурияга қилинаётган янги агрессия хавф-хатарига қарши ҳаракат қилишга қаратилгандир, деди. Сурия ҳукуматининг бошлиғи Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар САРни қўллаб - қувватлаётганликларига юксак баҳо берди.

Мажлис чоғида таъкидлаб ўтилганидек, Сурия бундан буён ҳам фаластинлик араб халқининг ўз қонуний ҳуқуқларини қондириш учун олиб бораётган курашида унинг томонида тураверади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ ХАНОЙ. Бу ерда ВСР Министрлар Советининг «Балиқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Қарорда уқтириб ўтиладики, денгиз маҳсулотлари олишни кўпайтириш меҳнаткашларнинг турмуш даражасини ошириш юзасидан партия ва ҳукумат қарорларини муваффақиятли бажаришнинг муҳим шартидир. Барча меҳнаткашларининг куч-ғайрати, аҳолининг ана шу маҳсулотларга бўлган талабини янада тўлароқ қондириш мақсадида денгиз бойликларидан самарали фойдаланишга қаратилган бўлиши керак.

✦ ДЕҲЛИ. Покистон ҳарбий режими мамлакатда демократик ҳаракат қатнашчиларидан шафқатсиз ўч олмоқда. Сўнгги ойлардагина режим қамоқхоналарида ваҳшийларча қийноқлардан тўққиз нафар сиёсий маҳбус ҳалок бўлди, дейилади инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш Покистон комитетининг бу ерда тарқатилган баёнотида. Тараққийпарвар студентлар ҳаракатининг раҳбари 25 ёшли Назир Аббоси қурбонлардан бири бўлди, деб таъкидланади ҳужжатда.

✦ НЬЮ-ЙОРК. Рейган маъмуриятининг қуролланиш пойгасини тўхтовсиз кучайтиришдан иборат ҳозирги сиёсати АҚШ учун иқтисодий ҳалокат келтириши мумкин, деди АҚШнинг таниқли сиёсат ва жамоат арбоби Ж. Макговерн «Нью Суик» журнали мухбири билан суҳбатда. У демократик партиянинг ҳарбий бюджет бўйича тутаётган позициясини танқид қилди. Демократлар Рейганнинг ҳарбий харажатларни реал ҳисобда 10 процент ошириш тўғрисидаги талабига «фақат» 5 процент кўпайтириш лозим, деб берган жавоблари мени ташвишга солмоқда. Фикримча, ҳарбий харажатлар анча қисқартирилиши керак, деб таъкидлади Макговерн.

✦ ТОКИО. Япониянинг савдо-саноат доиралари совет саноат асбоб-ускуналари ва технологиясини харид қилиб олишдан ғоят манфаатдордирлар. «Дейли Иомиури» газетаси яқинда Токиода тугаган ва 45 мамлакат иштирок этган 15-халқаро ярмарка якунларини шарҳлаб, шу ҳақда ёзади. Совет экспозицияси СССРнинг иқтисодий, социал ва маданий соҳалардаги ютуқларини намойиш этди ҳамда маҳаллий савдо-саноат доираларининг эътиборини жалб қилди. Совет ташқи савдо ташкилотларининг вакиллари ярмарка вақтида Япония компаниялари билан музокаралар олиб бордилар. Музокаралар натижасида саноат асбоб-ускуналари, автомобиллар, медицина аппаратлари ва бошқа совет товарларини харид қилиш юзасидан шартномалар тузилди, деб таъкидлайди газета.

(ТАСС).

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ЁМҒИР — АРХЕОЛОГ

Шу йил бошларида Мисрнинг шимолий қисмида бўлиб ўтган ниҳоятда қаттиқ ёғингарчилик баъзи жойларда тупроқнинг анча қалин қатламларини ювиб кетди. Эль-Дилингат шаҳри атрофидаги қишлоқлардан бирида истиқомат қилувчи деҳқонлар яқинда далага чиқишди-ю, ҳайратдан ёқа ушлаб қолишди: шу вақтгача улар харсанг-тош деб юришгани қадимий ибодатхонанинг юқори қисми экан. Олимларнинг аниқлашича, бино фиръавн Рамзес II даврига мансуб. Бу ушбу районда топилган ўша даврга оид ёдгорликларнинг дастлабкисидир.

КОМПОЗИТОР ЁРДАМЧИСИ

Яқин келажакда композиторларнинг ижодий жараёни бир оз ўзгаришларга дуч келадиганга ўхшайди. Ҳозирги вақтда бастакор бир неча нотани ижро этади, сўнгра уни дафтарга ёзади. Келажакда-чи! Токиодаги «Ямака ва К» фирмаси компьютер ва ёзув механизмини ўз ичига олган комплекс электрон клавишли чолғу асбобини ишлаб чиқарди. Бу қурилма товушларни автоматик равишда нота ёзувларига кўчиради. Ижрочининг бармоқлари клавишлар бўйлаб ҳаракатланар экан, механизм қоғоз лентага чалинаётган музиканинг нота белгиларини тушира боради. Қурилма икки режимда ишлаши мумкин: нота ёзувларини музика ижро этилиши билан бир вақтда кўчириб боради ёки куй композициясини эслаб қолиб, ёзувни у тугаганидан сўнг бошлайди.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

СССР ХАЛҚЛАРИ СПАРТАКИАДАСИ:

КУЧЛИЛАР САРАЛАНМОҚДА

Москвада СССР халқлари ёзги VIII Спартакиадаси программаси бўйича аёллар командалари ўртасида бошланган баскетбол мусобақалари тобора қизғин тус олмоқда. Тўрт группага бўлинган командалар ўртасида саралаш учрашувлари ниҳоясига етди. Группаларда фахрли ўринларни эгаллаган иккитадан коллектив финалга йўлланма олди. Шундай қилиб, РСФСР, Латвия, Литва, Белоруссия, Украина, Москва, Ленинград ва Қозоғистон командалари 1—8 ўринлар учун баҳс юритадиган бўлишди. Республикамиз баскетболчилари 4 очко тўплаб, ўз группаларида учинчи ўринни эгаллашди. Энди вакилларимиз Арманистон, Эстония, Қирғизистон баскетболчилари билан 9—12 ўринлар учун мусобақалашадилар. Тожикистон, Грузия, Молдавия, Озарбайжон ва Туркманистон коллективлари 13—17 ўринлар учун курашадилар.

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

✦ КУРАШ. Навоий шаҳрида классик кураш бўйича ўтказилган Ўзбекистон чемпионатида юздан ортиқ полвон иштирок этди. «Буревестник», «Меҳнат резервлари», «Динамо» командалари фахрли ўринларни эгаллашди.

✦ КАМОН ОТИШ. Тошкентда ўтказилган республика шахсий чемпионатида олмалиқлик А. Медведев 2344 очко тўплаб биринчи ўринни олди. Пахтакорчи Петер Ткач иккинчи, тошкентлик А. Ҳидоятов учинчи ўринларни эгаллашди. Аёллар баҳсида республика терма командасининг аъзолари Бебе Чеку, Н. Седова, А. Усмоновалар ғолиблик супасига кўтарилишди.

✦ БАДИИЙ ГИМНАСТИКА. Тошкентдаги «Меҳнат резервлари» спорт комплексида бадиий гимнастика бўйича ёшлар ўртасида ўтказилган СССР биринчилиги якунланди. Кичик ёшдаги қизлар баҳсида термизлик Марина Николаева муваффақият қозонди. Команда ҳисобида тошкентликлар биринчи бўлишди.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

19 МАЙ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Горнчилар, қаердасиз! 10.25 — Концерт. 10.45 — Ҳужжатли фильм. 11.05 — Уфқ. 12.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Концерт. 16.55 — Ерда, самода ва денгизда. 17.25 — Халқ куйлари. 17.40 — Шахмат мактаби. 18.10 — Концерт. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Эстафета. 20.05 — Мангу даъват. Бадиий фильм. 2-қисм. 6-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Наҳотки, ўша Татьяна бўлса. Телефильм. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — Биология. 10.05 ва 13.30 — Испан тили. 11.05 — Тарих. 11.30 ва 12.35 — В. Шекспир. Гамлет. 12.05 — Сиз яратган боғ. 13.10 — Табиатшунослик. 14.00 — А. И. Герцен. 14.45 — Министр бўлмоқчиман. Бадиий фильм. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 19.05 — Камалак халқ ижодиёти телевизион программаларининг V халқаро фестивали. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Россияда бадиий металл. 21.30 — Время. 22.05 — Унутилган буюмлар. Бадиий фильм. 23.15 — Жаҳон велосипед пойгаси.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Ўзбекистон ССР тарихи. 12.00 — Валерка, Рэмка плюс... Бадиий фильм. 12.30 — Ўзбекистон ССР тарихи. 13.00 — Премьера. 18.05 — Байрамларингиз билан, пионерлар. 19.00 — Меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида СССР Қонуни лойиҳасини муҳокама қиламиз. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт (давоми) 21.30 — Время. 22.05 — Ғўза парваришига — аъло сифат. 22.20 — С. Азимов. Камалак. Телеспектакль. Туғилган кунининг 60 йиллигига. 23.15 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.15 — Ўқитувчилар учун консультация 18.45 — Телефильм. 19.10 — Реклама. 19.30 — Она шаҳрим — Тошкентим. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Она тили. 20.50 — Булутлар остидаги буғулар. 21.00 — Фан уфқлари 21.30 — Москва-II.

Радио

19 МАЙ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Классик қўшиқлар. 9.30 — Чолғу куйлари. 9.50 — Рус тили ўқитишни такомиллаштириб. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Малши. 14.00 — Табаррук замин. 15.00 — Давр, воқеалар, кишилар. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Танбур наволари. 19.25 — Юность Узбекистана. 20.50 — Ҳамдўстликнинг авангард кучи. 21.00 — Ўзбекистан ёзувчиларининг янги асарлари. 21.20 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — Радиотингловчилар таклиф этган программа асосида концерт.

●

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНЛИ К. С. СТАНИСЛАВСКИЙ НОМИДАГИ ҚОРАҚАЛПОҚ ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИНИНГ

Гастроль репертуари

Навоий номли ўзбек давлат академик катта театрида

20 майда — Бердах.
21 майда — Суймаганга суйкалма.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

22, 26 майда — Ой тутилган тунда.
23, 27 майда — Келин.
24, 28 майда — Номи ўчсин!
25, 29 майда — Келинлар қўзғолони.

Спектакллар соат 19.30 да бошланади.

Касса ҳар куни соат 11 дан ишлайди.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

●

СТУДЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИНИНГ

сиртқи умумтехника факультети

I ва II курс учун — 6 июндан, III курс учун — 30 майдан

Ёзги лаборатория имтиҳон сессиясини ўтказади

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/Vда **Ҳар тўнисда бир айб.**

«Ўзбекбирлашув»нинг Тошкент посилка базаси коллективи директор Ф. А. Мирсаидова опаси

Зарифа
АСАДУЛЛАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги

1983—1984 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎРТА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ

КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

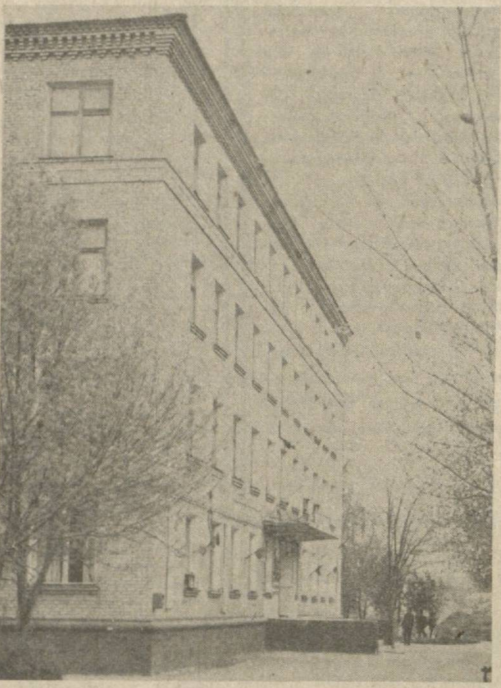

СИРДАРЁ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(708412, Сирдарё область, «Малик» совхози)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш бўлимлари.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш бўлимлари.

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(702043, Тошкент область, Калинин район, Назарбек қишлоқ Совети)

Кундузги ўқишга: агрономия, ер тузиш, ўсимликларни ҳимоя қилиш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — агроном-ташкилотчиси.

ТОШКЕНТ ҲИСОБОТ-БУХГАЛТЕРИЯ ТЕХНИКУМИ

(700012, Тошкент шаҳри, Сергели — 3, 49-уй)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш бўлимлари.

РЕСПУБЛИКА СИРТҚИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(700128, Тошкент шаҳри, Парашютная кўчаси, 17-уй)

Сиртқи ўқишга: агрономия, зоотехния, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш бўлимлари.

ТОШКЕНТ ПАРРАНДАЧИЛИК СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(702166, Тошкент область, Оржоникидзе райони, «Птичник» алоқа бўлими)

Кундузги ўқишга: паррандачилик, ветеринария, чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш бўлимлари.

АКАДЕМИК Р. И. ШРЕДЕР НОМЛИ БОҒДОРЧИЛИК, УЗУМЧИЛИК ВА ВИНОЧИЛИК ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ ҚОШИДАГИ

Р. МУСАМУҲАМЕДОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(702015, Тошкент область, Тошкент район, Кенсой посёлкаси)

Кундузги ўқишга: мева-сабзавотчилик, ўрмон хўжалиги, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, сабзавот ва меваларни сақлаш ва қайта ишлаш бўлимлари.

БЎКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(702800, Тошкент области, Бўка шаҳри, А. Икромов кўчаси, 39-уй)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш бўлимлари.

ХИВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(741413, Хива шаҳри, Тозабоғ кўчаси, 2-уй)

Кундузги ўқишга: агрономия, зоотехния, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — зоотехник-ташкилотчи.

Сиртқи ўқишга: агрономия, зоотехния, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

«БОЁВУТ» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(703230, Сирдарё область, Боёвут райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш бўлимлари.

ЖИЗЗАХ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(708017, Жиззах шаҳри, Навоий номли колхоз)

Кундузги ўқишга: зоотехния, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

ҒАЛЛАОРОЛ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(704620, Жиззах область, Ғаллаорол шаҳри)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

Сиртқи ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи.

АБАЙ НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(708708, Жиззах область, Гагарин шаҳри)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

Сиртқи ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш бўлимлари.

М. УМРЗОҚОВ НОМЛИ ҚЎҚОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(713014, Қўқон шаҳри, Ленин кўчаси, 23«а»-уй)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, чорвачилик фермаларини механизациялаштириш ва электрлаштириш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, техник-механик бўлимлари.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, чорвачилик фермаларини механизациялаштириш ва электрлаштириш бўлимлари.

БЕШАРИҚ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(713120, Фарғона область, Киров райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш бўлимлари.

ФАРҒОНА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(713740, Фарғона область, Ёзёвон қишлоғи)

Кундузги ўқишга: агрономия, зоотехния, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби бўлимлари.

АНДИЖОН ҲИСОБОТ-БУХГАЛТЕРИЯ ТЕХНИКУМИ

(710000, Андижон шаҳри, Дружба кўчаси, 21-уй)

Кундузги ва сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш бўлимлари.

«САВАЙ» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(711300, Андижон область, Қўрғонтепа райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш бўлимлари.

АНДИЖОН ЗООВЕТЕРИНАРИЯ ТЕХНИКУМИ

(711020, Андижон область, Марҳамат шаҳри)

Кундузги ўқишга: зоотехния, ветеринария, паррандачилик бўлимлари.

АНДИЖОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(711043, Андижон область, Шаҳрихон шаҳри, Комаров кўчаси, 2-уй)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, техник-механик.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш бўлимлари.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(717000, Наманган область, Поп райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, зоотехния, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

НАМАНГАН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(717121, Наманган область, Тўрақўрғон шаҳри)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш бўлимлари.

В. Н. ҚОДИРОВ НОМЛИ САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(704401, Самарқанд область, Дағбит посёлкаси)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, товаршунослик ва моддий-техника таъминоти бўлимлари.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш.

К. А. ТИМИРЯЗЕВ НОМЛИ САМАРҚАНД ЗООВЕТЕРИНАРИЯ ТЕХНИКУМИ

(703000, Самарқанд шаҳри, Возрождение кўчаси, 8-уй)

Кундузги ўқишга: зоотехния, ветеринария, асаларичилик, колхоз ва совхозларига раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — зоотехник-ташкилотчи.

Сиртқи ўқишга: зоотехния бўлими.

И. В. МИЧУРИН НОМЛИ САМАРҚАНД МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(703002, Самарқанд шаҳри, Октябрь кўчаси, 12-уй)

Кундузги ўқишга: агрономия, мева-сабзавотчилик, сабзавот ва меваларни сақлаш ва қайта ишлаш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — агроном-ташкилотчи.

Сиртқи ўқишга: агрономия, мева-сабзавотчилик, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

КАТТАҚЎРҒОН СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(704200, Каттақўрғон шаҳри, К. Маркс кўчаси, 116-уй)

Кундузги ўқишга: зоотехния, чорвачилик фермаларини механизациялаштириш ва электрлаштириш бўлимлари.

БУХОРО ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(705007, Бухоро шаҳри, Газли кўчаси, 2-уй)

Кундузги ўқишга: агрономия, ипакчилик, зоотехния, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — зоотехник-ташкилотчи.

Сиртқи ўқишга: агрономия, ипакчилик, зоотехния, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

«РОМИТОН» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(706402, Бухоро область, Ромитон районидаги «Ромитон» совхози)

Кундузги ўқишга: агрономия, чорвачилик, зоотехния, чорвачилик фермаларини механизациялаштириш ва электрлаштириш ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш бўлимлари.

ҚАРШИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(730019, Қарши шаҳри, Хонобод шоссеси, 19-уй)

Кундузги ўқишга: агрономия, зоотехния, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими, агроном-ташкилотчи.

Сиртқи ўқишга: агрономия, зоотехния, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

ТЕРМИЗ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(732008, Термиз шаҳри, Оржоникидзе кўчаси, 41-уй)

Кундузги ўқишга: ветеринария, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

ГАГАРИН НОМЛИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(733115, Сурхондарё область, Гагарин райони, «Комсомолобод» посёлкаси)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш бўлимлари.

НУКУС ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(742009, Қорақалпоғистон АССР, Нукус шаҳри)

Кундузги ўқишга: агрономия, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, чорвачилик фермаларни механизациялаштириш ва электрлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими агроном-ташкилотчи.

Сиртқи ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, чорвачилик фермаларини механизациялаштириш ва электрлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

Қ. АУЭЗОВ НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМ

(743301 Қорақалпоғистон АССР, Чимбой шаҳри)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(733306, Сурхондарё область, Ленин йўли райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш бўлимлари.

Й. Р. ҚУРБОНОВ НОМЛИ ТЎРТКЎЛ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(743700, Қорақалпоғистон АССР, Тўрткўл шаҳри, Беруний кўчаси, 28-уй)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

Сиртқи ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

ТОШКЕНТ ПАХТАЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(702133, Тошкент область, Оржоникидзе райони, Оққовоқ посёлкаси)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — агроном-ташкилотчи, агрохимия

«ЧИНОЗ» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(702850, Тошкент область, Чиноз райони, Олмазор посёлкаси, Ленин кўчаси, 36-уй)

Кундузги ўқишга: зоотехния, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — зоотехник-ташкилотчи.

Ф. ЭНГЕЛЬС НОМЛИ НАМАНГАН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(718000, Наманган шаҳри, Ленин проспекти, 16-уй)

Кундузги ўқишга: агрономия, ипакчилик, зоотехния, ветеринария, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — агроном-ташкилотчи, зоотехник-ташкилотчи.

Сиртқи ўқишга: агрономия, ипакчилик, зоотехния, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

«ҲАЗОРБОҒ» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(733514, Сурхондарё область, Денов райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш бўлимлари.

«ФАРҒОНА» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(731438, Қашқадарё область, Қамаши райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

У. ЮСУПОВ НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(731408, Қашқадарё область, Нишон райони)

Кундузги ўқишга: ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш бўлимлари.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(708704, Жиззах область, Дўстлик райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш бўлимлари.

«ФАРҒОНА» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(708322, Сирдарё область, Оқолтин райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоботи бўлимлари.

ЎЗБЕКИСТОН КП 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(743818, Қорақалпоғистон АССР, Элликқалъа райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш бўлимлари.

НАМАНГАН МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(717310, Наманган область, Янгиқўрғон райони, Пионерская кўчаси)

Кундузги ўқишга: сабзавотчилик, мева-сабзавотчилик ва ўсимликларни ҳимоя қилиш бўлимлари.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

Ўрта махсус қишлоқ хўжалик ўқув юртларининг кундузги бўлимига 30 ёшгача, сиртқи бўлимига эса ёшидан қатъи назар, саккизинчи синф ҳажмида ёки ўрта маълумотга эга бўлган ҳамда кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўрта қишлоқ хўжалик ўқув юртларининг кундузги бўлимларига аризалар 8 синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлардан 31 июлгача, ўрта мълумотга эга бўлганлардан эса 14 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари — 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Сиртқи бўлимларга:

Аризалар 2 октябрдан 30 ноябргача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари эса 1 ноябрдан 15 декабргача ўтказилади.

Ариза ўрта махсус ўқув юртининг директори номига ёзилиб, унда танланган мутахассислик кўрсатилади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: меҳнат дафтарчасидан кўчирма, ягона форма бўйича расмийлаштирилган йўлланма, саккизинчи ёки тўлиқ ўрта мактабни битирганлиги тўғрисидаги ҳужжат, соғлиги тўғрисидаги медицина справкаси (286-форма), 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат.

Ўқув юртларига кирувчилар паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳномани, ҳарбий билет ёки ҳарбий рўйхатда турганлиги тўғрисидаги ҳужжатни шахсан кўрсатадилар.

8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар — она тилидан (диктант), математикадан (оғзаки), 10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар эса — экономика, қишлоқ хўжалиги ва чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш мутахассисликлари бўйича: она тили ва адабиётдан (иншо), математикадан (оғзаки); товаршунослик, қишлоқ ва ўрмон хўжалиги мутахассисликлари бўйича: она тили ва адабиётдан (иншо), химиядан (оғзаки) кириш имтиҳонларини топширадилар.

Саккиз йиллик мактабни «Фахрий ёрлиқ» билан, ўрта мактабни олтин ёки кумуш медаль билан тугатганлар, СССР Қуролли Кучлари, СССР Давлат хавфсизлиги министрлиги қўшинлари ва органларида хизмат қилиб, ҳарбий хизматдан запасга бўшатилган (икки йил мобайнида) офицерлар, прапоршчиклар ва мичманлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Ўрта махсус ўқув юртларига корхона, қурилиш, колхоз, совхоз ва бошқа ташкилотларнинг йўлланмалари билан келганлар кириш имтиҳонларидан қониқарли баҳо олсалар, конкурссиз қабул қилинадилар.

Саккизинчи синфни битирганлар учун кундузги ўқишда ўқиш муддати — қишлоқ хўжалиги ва чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш мутахассислиги бўйича — 3 йилу 10 ой, иқтисод бўйича — 2 йилу 10 ой, қолган ҳамма бошқа мутахассисликлар бўйича 3 йилу 6 ой, иқтисодий мутахассисликлар бўйича — 2 йилу 6 ой.

Ўрта мактабни тугатганлар учун эса ўқиш муддати 1 йилу 10 ой ва 2 йилу 6 ой.

Колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлимига Қорақалпоғистон АССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва область қишлоқ хўжалиги бошқармалари томонидан йўлланма билан юборилган бўлим, участка бошлиқлари, бригадирлар ҳамда ишлаб чиқариш бригадаларининг бригадир ёрдамчилари, ферма мудирлари, механизациялаштирилган отрядларнинг бошлиқлари, звено бошлиқлари ва механизаторлар, чорвадорлар ва ўсимликшунослар орасида колхоз ва совхозлардаги ўрта маълумотли малакали ишчилар (35 ёшдан катта бўлмаган) шу лавозимларда камида 3 йиллик иш тажрибасига эга бўлган кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар қабул қилинадилар.

Ўқиш муддати — 2 йил.

Колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлимларига колхоз ва совхозларнинг йўлланмалари билан келган кишилар учун ўқиш даврида уларнинг иш жойидаги маоши сақланиб қолинади ва ҳар ойда 100 сўмдан ошмаган миқдорда (стипендия ҳам қўшиб ҳисобланганда) ҳақ тўланади.

Р. 06237. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 114. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15